

KATEDRA
BLÍZKÉHO VÝCHODU
Filozofická fakulta
Univerzita Karlova

Posudek na závěrečnou studentskou práci

Název práce: Dystopické (a) environmentální prvky a detabuizace v románu Aḥmada Nāḡīho

Typ práce: bakalářská

Autor práce: Jana Kubátová

Autor posudku: doc. PhDr. František Ondráš, PhD.

	Hodnocení ¹
Badatelská otázka/hypotéza	výborně
Způsob práce/metodologie	výborně
Naplnění zadání	výborně
Práce s prameny a odbornou literaturou	výborně
Stylistická úroveň a struktura práce	výborně
Formální náležitosti (jazyková správnost, citace, odkazy, bibliografie)	výborně

Slovní hodnocení:

Cílem bakalářské práce Jany Kubátové je analýza dystopických (a) environmentálních prvků a detabuizace sociálních a environmentálních témat v díle *Istichdām al-ḡajā* (2014, Užití života) od egyptského autora Aḥmada Nāḡīho (nar. 1985) v kontextu teoreticko-metodologického rámce ekokritických studií.

Předkládaná bakalářská práce se zaměřuje na dystopické (a) environmentální prvky v rámci nejvýznamnějších motivů (a submotivů) románu, jimiž jsou a) ekosociální kritika (prostředí Káhiry a aspektů egyptské politiky), b) frustrace (v oblasti osobní nesvobody a mezilidských vztahů), c) detabuizace sociálních (sexu, drog) a environmentálních témat. Metodologickým základem BP je ekokritická literatura o antropocenní a dystopické environmentální fikci, především studie Adama Trexlera a Teresy Pepe.

¹ Zvolte: Výborně – velmi dobře – dobře – nevyhovující.

KATEDRA
BLÍZKÉHO VÝCHODU
Filozofická fakulta
Univerzita Karlova

Analýza Nāḡīho románu *Istichdām al-ḡajā* je zasazena do kontextů literárního (arabské a egyptské environmentální literatury), společenského (soudní proces Aḡmada Nāḡīho) a kulturně-historického (Egypt ve 21. století), které zahrnují tři sféry – příběhu, autora a čtenáře/vnímatele, a kulturně-historického kontextu díla.

Bakalářská práce je rozdělena do sedmi kapitol (včetně úvodu a závěru). Kapitola (2) *Environmentální literatura a její kritika* charakterizuje interdisciplinární ekokritiky a hlavní narativní principy v moderních antropocenních fikcích a arabské dystopické environmentální literatuře. Součástí této kapitoly je také přehled arabské/egyptské literatury s tematikou přírody a životního prostředí. Kapitola (3) *Kulturně-historický kontext románu Istichdām al-ḡajā* se věnuje současným egyptským reáliím, zejména environmentální situaci v Káhiře, autoritářskou a environmentální politikou, cenzurou a tabu. Kapitola (4) *Autor, soudní proces s autorem* je věnována nejen autorově osobě a jeho pohledu na analyzovaný román, nýbrž i okolnostem souvisejícím s jeho soudním procesem a následným uvězněním. Kapitoly (5) *Analýza Istichdām al-ḡajā – motivy kritiky* a (6) *Analýza Istichdām al-ḡajā – motiv frustrace* obsahují výsledky literární analýzy strukturované podle jednotlivých motivů a submotivů.

Jana Kubátová ve své bakalářské práci výstižně pojmenovává celou škálu individuálních a společenských problémů, jimž musejí čelit obyvatelé dnešního Egypta, a především jeho hlavního města. Literární hrdinové jsou vystaveni různým formám frustrace vycházejícím z pocitu osobní nesvobody doprovázeného krizí identity. Tyto dva aspekty výrazně ovlivňují každodenní život skutečných a potažmo fikčních obyvatel Káhiry, kteří čelí zklamání, rozčarování a úzkosti, stejně jako se snaží vyrovnat s nenaplněnými tužbami. Autorka práce v této souvislosti konstatuje, že jedinec (reálný i fikční) nemá v Káhiře nad ničím kontrolu, nemá v moci ani sám sebe, neboť jeho život určuje město (reálné i fikční), v němž žije.

Dalším významným tématem zahrnutým v analýze románového textu je krize mezilidských vztahů dodávající románovému vyprávění značný motivační potenciál. Literární postavy – mladí obyvatelé Káhiry – jsou frustrovány společenskými, politickými

KATEDRA
BLÍZKÉHO VÝCHODU
Filozofická fakulta
Univerzita Karlova

a enviromentálními poměry, které jim neumožňují navazovat a udržovat harmonické vztahy. Zdá se, že Káhiřané zcela ztratili schopnost komunikovat spolu v klidu a bez neustálého napětí, jako by onen „vnější hnus (*qaraf*)“ „pronikl všem lidem do duše a zkazil ji“.

Jana Kubátová dochází k závěru, že Nāḡīho dílo je přesvědčivým důkazem toho, že jedince utváří prostředí, v němž žije, tj. příroda, lidské výtvořiny a společnost. Konkrétní podobu získává toto konstatování narativním zpracováním nejen neadekvátních reakcí egyptského establishmentu na klimatické změny, ale i neefektivního městského plánování, jejichž důsledkem jsou nezměrné sociální problémy, různá tabu a stigmata.

Otázky k rozpravě:

- a) Lze pokládat literární obraz krize identity za archetypální jev týkající se egyptské společnosti jako celku nebo se jedná pouze o individuální rys románových postav?
- b) Je možné román *Istichdām al-ḡajā* nazvat generačním románem vycházejícím z autorovy snahy definovat palčivé problémy mladé generace?
- c) Jak soudní proces s autorem ovlivnil osud jeho románu v rovině implicitního a explicitního vztahu mezi autorovým procesem a analyzovaným dílem?

Celkové hodnocení:

Bakalářská práce Jany Kubátové *Dystopické (a) environmentální prvky a detabuizace v románu Aḡmada Nāḡīho* je hodnotnou původní studií, která vychází z důkladné znalosti reprezentativního souboru pramenů a odborné literatury a je dokladem autorčiny badatelské erudice.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení „výborně“.

V Praze dne 26. 1. 2024

doc. PhDr. František Ondráš, PhD.

podpis